

Katsojat palaamassa tanssiesityksiin, mutta koronan vaikutukset näkyvät yhä

Koronarajoitusten purkautuminen keväällä 2022 merkitsi tanssin yleisömäärien keskimääräistä kasvua pandemiavuosien pohjakosketukseen verrattuna. Pandemiaa edeltävälle tasolle ei kuitenkaan vielä päästy ja myytyjen lippujen määrä on pysynyt suhteessa alhaisena.

Suomalaisilla tanssiryhmillä ja tuotantokeskuksilla oli vuonna 2022 yhteensä 2 526 esitystä, eli suunnilleen saman verran kuin edellisenä vuonna, mutta selvästi vähemmän kuin koronaa edeltäneenä vertailuvuonna 2019 (2021: 2493 ja 2019: 2 829). Katsojia nämä esitykset keräsivät yhteensä 285 085, lähes kaksinkertaisesti edellisvuoteen nähden (2021: 146 730). Esitykset saivat kuitenkin yhä verrattain pieniä yleisöjä, eikä lähellekään pandemiaa edeltävien vuosien tasoa päästy (2019: 406 553). VOS-tilastoinnista poiketen vapaalta kentältä ei kerätty tilastotietoa peruutetuista esityksistä.

Uusien kantaesitysten määrä nousi hieman edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2022 kantaesityksiä oli kaikkiaan 136 (2021: 117). Kantaesitysten määrä jää alle koronapandemiaa edeltäneen vuoden 2019 lukeman, jolloin uusia kantaesityksiä tilastoitiin 159.

Yleisötyön ja yhteisötanssin avulla tavoitettiin 41 858 osallistujaa vuonna 2022, mikä on edellisvuotta enemmän (2021: 31 315). Tanssielokuvien näytännöt tavoittivat Suomessa ja ulkomaisilla festivaaleilla 9812 katsojaa, eli edellisvuotta enemmän (2021: 5164).

Matkustamista koskevat rajoitukset tyrehdyttivät kansainvälisen kiertuetoiminnan koronavuosina lähes kokonaan. Vuoden 2022 esitysmäärät ulkomailla olivat edelleen vähäisiä, mutta vuoteen 2021 nähden kuitenkin useampi tanssikentän toimija ilmoitti esitysvierailuja ulkomailla vuonna 2022.

Koronapandemiasta johtuneet toiminnan rajoitukset ovat viime vuosina näkyneet myös tilastoitavien tanssikentän toimijoiden määrässä. Moni aiemmin mukana ollut toimija ei poikkeustilanteesta johtuen voinut järjestää lainkaan esitystoimintaa, ja jäi siksi tilastoista pois. Pandemiaa edeltävänä vuonna 2019 tilastossa oli noin 140 toimijaa, eli kolmannes vuosia 2020 ja 2021 enemmän. Vuonna 2022 tilastoitavien ryhmien ja taiteilijoiden määrä oli jälleen nousussa, ja tilastoissa on mukana noin 120 toimijaa.

Verkossa toteutettujen esitysten määrä laskussa

Tiedotuskeskus tilastoi nyt kolmatta kertaa verkkoyhteyksillä toteutettuja esityksiä ja yleisötyötä. Tilastossa on mukana striimattuja esityksiä, esitystallenteita, tanssielokuvia ja muita verkkoalustoille suunniteltuja esityksiä sekä etäyhteyksillä järjestettyjä yleisötyöpahtumia.

Tanssin vapaalla kentällä verkossa näytetyille esityksille tilastoitiin yhteensä yli 60 000 katsomiskertaa. Verkkoalustoilla toteutuneiden tanssiteosten esitys- ja katsomiskertamäärät ovat olleet jyrkässä laskussa vuodesta 2020, jolloin vastaava luku oli yli 300 000. Suurten teattereiden sekä VOS-ryhmien striimaustilastot ovat nähtävissä teatterin tilastoissa.

Verkossa toteutettujen esitysten katsomiskertamäärät perustuvat digitaalisten alustojen tarjoamiin tietoihin. Verkossa toteutetun toiminnan tilastointia jatketaan ja kehitetään edelleen.

Taloustilastot

Koronan vaikutukset näkyvät toiminnan piristymisestä huolimatta yhä lipunmyynnin tasossa. Tanssitoimijat saivat keskimäärin lähes 40 % vähemmän lipputuloja kuin ennen koronaa vuonna 2019. Vuonna 2022 myönnettyt koronatuotokset näkyvät muiden avustusten verrattain korkeana osuutena taloustilastoissa.

Taloustiedot kerätään ainoastaan valtion toiminta-avustusta saaneilta ryhmiltä sekä VOS-ryhmiltä, joten tilastossa eivät näy freelancereina työskentelevien tanssijoiden ja koreografien tulot, jotka ovat koronapandemian vaikutusten seurauksena laskeneet. VOS-tanssiryhmien taloustilastot ovat nähtävissä teatterin tilastoissa. Vuonna 2022 valtion toiminta-avustusta saavia ryhmiä oli yhteensä 22 kappaletta, kaksi edellisvuotta vähemmän.

Vuoden 2022 tanssitilastot kerättiin noin 120:lta toimijalta. Tanssitilastot kokonaisuudessaan julkaistaan Tanssin tiedotuskeskuksen verkkosivustolla.

Tilastointiperusteet

Tanssin tilastoihin kootaan suomalaisten toimijoiden ammatti-tanssiesitykset, niihin myydyt liput ja kokonaiskatsojamäärät sekä kantaesitykset. Mukaan ei lasketa esimerkiksi televisioon tai elokuvaan tehtyjä koreografi-oita. Suomalaisten tanssiryhmien ja koreografien tuottamien ja järjestämien tanssielokuvien näytäntö- ja katsojamäärät Suomessa ja ulkomailla on kerätty omaan tilastoonsa.

Tilastotiedot kerätään suoraan tanssiryhmiltä, tuotantokeskuksilta, yksittäisiltä koreografeilta ja aluekeskuksilta. Tilasto antaa varsin luotettavan kuvan suomalaisen tanssin esitysvolyymistä ja yleisömääristä.

Teatteri- ja orkesterilain piirissä olevien (VOS) tanssiryhmien ja -tuotantokeskusten tiedot kerää Teatterin tiedotuskeskus TINFO. Tanssin tiedotuskeskuksen ko-koamisissa tanssin tilastoissa tiedot yhdistetään siten, että suuret laitosteatterit (Suomen Kansallis-baletti, Helsinki Dance Company), VOS-toimijat, vapaat valtion toiminta-avustusta saaneet tanssiryhmät, muut vapaat ryhmät ja yksittäiset koreografit käsitellään omina alaryhminään.

Tanssiryhmien ja koreografien yhteistuotannot sekä keskinäiset vierailut tilastoidaan molempien osapuolien kohdalle. Tästä syntyvät päällekkäiset luvut vähennetään kokonaiskatsojamääristä. Lisäksi kokonaisluvuista vähennetään myös yhteisesityksistä syntyvät päällekkäisyydet. Yhteistuotantojen osuus esitys- ja katsojamäärästä eritellään omassa sarakkeessaan. Keskikatsojaluku lasketaan myytyjen ja ilmaisten lippujen yhteismäärästä.

Tanssin alue-keskusten toiminta eritellään omassa taulukossaan. Taulukko kertoo, kuinka monen kantaesityksen ja esityksen järjestämiseen aluekeskukset ovat osallistuneet, ja mikä on näiden esitysten katsojamäärä. Kokonaistilastoissa esitykset ja katsojat on tilastoitu tanssiryhmän tai koreografian kohdalle.

Suomalaisten tanssijoiden ja tanssiryhmien vierailut ulkomailla eritellään omaksi tilastokseen, mutta ulkomaanvierailut sisältyvät myös kokonaisesitys- ja katsojamääriin.

Kantaesitysluettelo sisältää tanssiryhmien ja koreografien ensi-illat. Suomalaisten koreografien kansainvälisille ryhmille tekemiä tilausteoksia ei lasketa kotimaisiksi kantaesityksiksi. Sen sijaan kantaesitys, joka toteutetaan yhteistuotantona suomalaisen ja kansainvälisen ryhmän välillä sisällytetään kantaesitysten kokonaislukumäärään.

LISÄTIETOJA:

Sirkuksen ja tanssin tiedotuskeskus, www.circusdance.fi